



Direktiv om redovisning av icke-finansiell information och mångfaldspolitik

Justitiedepartementet

2013-05-21

Dokumentbeteckning

KOM (2013) 207

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG om redovisning av stora företags och koncerners icke-finansiella information och mångfaldspolitik.

Sammanfattning

Inom EU finns två direktiv som innehåller bestämmelser om företagens offentliga redovisning, dvs. årsredovisning och koncernredovisning. I mitten av 2013 förväntas ett nytt direktiv antas som ersätter de två äldre direktiven (faktapromemoria 2011/12:FPM42). Kommissionen föreslår nu att de befintliga redovisningsreglerna kompletteras med nya regler med innebörd att större företag ska lämna information om bl.a. miljöaspekter, respekt för mänskliga rättigheter, antikorruption och mutor samt information om mångfaldspolitik vid sammansättning av styrelsen i sin årsredovisning och, i förekommande fall, koncernredovisning. Regeringen ser positivt på en ökad öppenhet och god genomlysning av dessa aspekter och analyserar de konkreta förslagen närmare.

Förslaget beräknas omfatta cirka 18 000 europeiska företag. Förhandlingarna kan förväntas inledas under år 2013.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Det fjärde bolagsrättsliga direktivet antogs 1978 i syfte att skapa en harmoniserad uppsättning regler för den externa finansiella rapporteringen inom EU för i huvudsak aktiebolag. Direktivet innehåller regler om hur

redovisningen ska upprättas och offentliggöras i ett enskilt bolag (årsredovisning). Det sjunde bolagsrättsliga direktivet som antogs 1983 ställer upp krav på koncernredovisning (sammanställd redovisning) i sådana bolag som omfattas av det fjärde bolagsrättsliga direktivet och som är moderbolag i en koncern.

Direktiven syftar till att öka jämförbarheten mellan finansiella rapporter på EU-nivå. Detta antas i sin tur leda till en bättre fungerande marknad och ökad tillgång till finansiering, minskad kapitalkostnad, ökad gränsöverskridande handel och fler fusioner och förvärv.

Under år 2012 och 2013 har förhandlingar förts om ett nytt direktiv som ska ersätta det fjärde och det sjunde bolagsrättsliga direktivet. En redogörelse över kommissionens förslag har lämnats i en promemoria till riksdagen (2011/2012:FPM42).

Möjligheten att förbättra öppenheten om social och miljörelaterad information från företag inom alla sektorer har behandlats av kommissionen i inre marknadsakten.¹ Saken togs upp igen i kommissionens meddelande En förnyad EU-strategi 2011–2014 för företagens sociala ansvar.² Regeringen använder oftast begreppet hållbart företagande för att beskriva området.

Europaparlamentet har i två resolutioner³ pekat på behovet av en ökad öppenhet inom detta område och uppmanat kommissionen att lägga fram ett lagförslag. Även rådet har uppmanat kommissionen att vidareutveckla sin politik för företagens sociala ansvar.⁴

Kommissionen har nu föreslagit att EU:s redovisningsdirektiv ska kompletteras med nya regler om redovisning av icke-finansiell information och information om mångfaldspolitik. I motiven till förslagen framhålls följande syften:

1. En ökad öppenhet i vissa företag och en förbättrad relevans, jämförbarhet, enhetlighet och jämförbarhet av den icke-finansiella information som lämnas i dag, genom att förstärka och tydliggöra de nuvarande kraven.

¹ Inre marknadsakten – Tolv åtgärder för att stimulera tillväxten och stärka förtroendet för inre marknaden, KOM(2011) 206 slutlig.

² KOM(2011) 681 slutlig.

³ Europaparlamentets resolution av den 6 februari 2013 om företagens sociala ansvar: ett ansvarstagande, transparent och ansvarsfullt affärstänkande och en hållbar tillväxt (2012/2098(INI)), Europaparlamentets resolution av den 6 februari 2013 om företagens sociala ansvar: ett ansvarstagande, transparent och ansvarsfullt affärstänkande och en hållbar tillväxt (2012/2098(INI)).

⁴ Möten i rådet (miljö) den 5 december 2008 respektive den 20 december 2010 och möte i rådet (utrikes frågor) den 14 juni 2010.

2. Att genom ökad öppenhet som främjar en effektiv granskning av företagsledningen och en stark bolagsstyrning, förbättra mångfalden i bolagens styrelser.
3. Att öka bolagens ansvarstagande och genomförande samt förbättra den inre marknads funktion.

Förslaget presenterades av kommissionen den 16 april 2013.

1.2 Förslagets innehåll

Icke-finansiell information

Förslaget innebär att det införs krav på att stora bolag ska göra ett uttalande om icke-finansiell information i förvaltningsberättelsen. Förvaltningsberättelsen utgör en del av årsredovisningen. Uttalandet ska innehålla väsentlig information om åtminstone miljöaspekter, frågor med anknytning till sociala- och anställningsvillkor, respekt för mänskliga rättigheter, antikorrupktion och mutor. Inom dessa områden ska uttalandet omfatta en beskrivning av bolagets policy, resultatet av denna policy och de risker som är förenade med dessa områden.

Uttalandet kan utformas med stöd av nationella, EU-baserade eller internationella normer tillsammans med en upplysning om vilket regelverk som har tillämpats.⁵ Ett bolag som inte tillämpar någon särskild policy inom någon eller några områden ska förklara varför.

Förslaget omfattar bolag med mer än 500 anställda och som antingen har tillgångar vars bokförda värde överstiger 20 miljoner euro eller en nettoomsättning som överstiger 40 miljoner euro. Kommissionen uppskattar att förslaget omfattar ca 18 000 bolag inom EU.

Ett bolag som gör en särskild redovisning angående de ovan nämnda aspekterna av verksamheten och gör det med stöd av ett nationellt, EU-baserat eller internationellt regelverk samt fogar denna redovisning till förvaltningsberättelsen, behöver inte upprätta ett uttalande enligt de nya regler som kommissionen föreslår.

Motsvarande uppgifter som ska lämnas i årsredovisningen för ett enskilt bolag ska, i förekommande fall, lämnas i koncernredovisningen. Ett dotterföretag som omfattas av en sådan koncernredovisning undantas från upplysningskravet i sin egen årsredovisning.

Mångfald

⁵ I kommissionens dokument nämns bl.a. UN Global Compact, OECD Guidelines for Multinational Enterprises, ISO 26000, ILO Tripartite Declaration of principles concerning multinational enterprises and social policy och Global Reporting Initiative.

Kommissionen föreslår att stora noterade bolag ska lämna information om mångfaldspolicy i styrelsen. Informationen ska belysa aspekter såsom ålder, kön, geografisk spridning och utbildnings- och yrkesbakgrund. Informationen ska tas in i bolagsstyrningsrapporten och innehålla uppgift om målet med företagets policy, genomförandet och vilket resultat som har uppnåtts. Ett bolag som inte tillämpar en mångfaldspolicy ska endast förklara varför man inte gör det.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Vem som är skyldig att upprätta en årsredovisning regleras i bokföringslagen (1999:1078). De materiella bestämmelserna om årsredovisningens och koncernredovisningens innehåll finns i årsredovisningslagen (1995:1554).

Ett genomförande av kommissionens förslag innebär att motsvarande bestämmelser ska tas in i nationell rätt.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslagets konsekvenser för statsbudgeten är sannolikt begränsade men kan inte bedömas fullt ut i dag. Kommissionen bedömer att förslaget inte påverkar unionens budget.

Kommissionen bedömer att kostnaden för att fullgöra skyldigheten att redovisa icke-finansiell information uppgår till mellan 600 och 4 300 euro per år och bolag. Kostnaden för att redovisa bolagens mångfaldspolicy beräknas uppgå till mellan 600 och 1 000 euro.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

På ett allmänt plan, och ur ett utvecklingsperspektiv i enlighet med politiken för global utveckling (PGU), är det positivt med öppenhet och en god genomlysning av bolagens policy i frågor som rör miljö, frågor med anknytning till sociala villkor och anställningsvillkor, respekt för mänskliga rättigheter, antikorrupcion och mutor. Detsamma gäller den policy som tillämpas i fråga om sammansättningen av bolagens styrelser. Ändrade och ökade krav på företagets administration måste emellertid alltid balanseras mot den nytta de medför.

Regeringen kommer att analysera förslaget ytterligare och i denna analys också beakta de synpunkter som har inkommit från olika organisationer.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

2012/13:FPM101

Institutionernas ståndpunkter till kommissionens förslag är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har remitterats till den 15 maj 2013. Remissynpunkterna kommer därefter att sammanställas och analyseras.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Som rättslig grund för beslutet har åberopats artikel 50.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Beslut fattas enligt artikel 294 i fördraget (det ordinarie lagstiftningsförfarandet).

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Flera medlemsstater har på senare tid infört lagstiftning som innebär uppgiftslämnande av det slag kommissionen nu föreslår. Kommissionens uppfattning är att de nationella lagstiftningsåtgärderna skiljer sig från varandra på ett sådant sätt att det är svårt att jämföra bolag i olika medlemsstater med varandra. Syftet med kommissionens förslag anses inte kunna fullföljas genom enskilda åtgärder i medlemsstaterna. Förslaget anses därför vara förenligt med subsidiaritetsprincipen.

Bättre genomlysning av företagens verksamhet bör enligt kommissionen inte leda till obefogad administrativ börda. Förslaget omfattar därför endast större företag. I fråga om dessa företag anses det finnas ett behov av att icke-finansiell information blir mer tillgänglig, användbar och enhetlig på EU-nivå eftersom dessa företag ofta har en gränsöverskridande verksamhet. Behovet av information för investerare och andra intressenter sträcker sig därför över hela den inre marknaden. Trots det anses det finnas behov av en viss flexibilitet för medlemsstaterna att införa ytterligare informationskrav. En ändring av redovisningsdirektiven anses vara den mest ändamålsenliga lagstiftningsåtgärden. Den innebär också att åtgärden inte går längre än vad som är nödvändigt och proportionellt.

Regeringen gör inte någon annan bedömning än den kommissionen har gjort.

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förhandlingar förväntas att inledas i rådet under 2013. Förslaget har skickats till ett antal organisationer med möjlighet att lämna synpunkter senast den 15 maj 2013.

4.2 Fackuttryck/termer

–